

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

DOI <https://doi.org/10.59647/978-617-520-999-8/1>

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

14 листопада 2024 року

Київ
Видавництво Ліра-К
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 27 від 29 листопада 2024 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VII Міжнародної конференції (14 листопада 2024 року). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 728 с.

ISBN 978-617-520-999-8

У матеріалах VII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

*За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність
їх автори.*

УДК 37.09

4. Іванов М. В. Психологічний клімат в організації: діагностика та корекція. – Львів: Палітра, 2017. – 245 с.

5. Крайник О. С. Роль психологічної підтримки у підвищенні ефективності бізнес-процесів.// Менеджмент в Україні, №3 (2021): 45-51.

6. Етичні кодекси поведінки в контексті формування ментальності військовослужбовців та протидії гендерній дискримінації. Військова освіта. № 1 (39) 2019 <http://znp-vo.nuou.org.ua/article/view/178552>

7. Професійний відбір та професійний добір у профорієнтаційній роботі. Р Калениченко, А Коханець, М Берташ - Вісник Національного університету оборони України, 2022. <http://visnyk.nuou.org.ua/article/view/262677>

8. Особливості організації професійно-психологічного відбору спеціалістів до діяльності в складних та екстремальних умовах Р Калениченко, А Коханець, М Берташ - Вісник НУОУ, 2022. <http://visnyk.nuou.org.ua/article/view/256375>

9. Volonterstvo v sotsialniy roboti [Volunteering in social work] RA Kalenychenko - Kyiv: KyMU.[in Ukrainian], 2008.

10. Калениченко Р.А., Льовкіна О.Г., Мустафаєв Г.Ю. Врахування сучасних тенденцій педагогічної освіти в соціально-психологічному супроводі професійного становлення майбутніх фахівців // Вісник НУОУ. Збірник наук. праць. – К.: НУОУ, 2019. – Вип. 1 (51). – С. 36–43. <http://surf.li/tgkndj>

УДК 37.014:323.21

Калениченко Руслан Арсенович,

кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри професійної освіти

Київського національного університету

будівництва і архітектури;

Нечипоренко Катерина Олександрівна,

здобувач вищої освіти академічної групи ПУА-23

Київського національного університету

будівництва і архітектури

ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА В ШКОЛАХ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

У сучасному світі, де інтеграційні процеси дедалі більше визначають розвиток країн і суспільств, громадянська освіта в школах набуває особливого значення. Для України, яка прагне стати повноправним членом європейської спільноти, освіта є ключовим елементом у формуванні покоління свідомих, відповідальних та проактивних громадян.

Радянська освітня система формувала у дітей риси, необхідні для «активного будівника комунізму», фактично виховуючи слухняного та

покiрного пiдданого. Шкiльне навчання i все шкiльне життя були пiдпорядкованi метi комунiстичного виховання. Протягом рокiв незалежностi в українськiй школi цi пiдходи зазнали лише незначних змiн. Якщо учень 4 класу каже, що йому здається, нiби вчителi досi «живуть» у Радянськомu Союзi й не знають, що той розпався, очевидно, є пiдстави для такого сприйняття [1].

Євроiнтеграцiя України вiдбуватиметься передовсiм шляхом iнтеграцiї вiтчизняної системи освiти до європейського освiтнього простору. Таку значущiсть освiтньої iнтеграцiї досить просто обгрунтувати – без вiдповiдної освiти, загальної середньої та професiйної пiдготовки наших громадян неможливо використувувати або створювати технологiї, якi забезпечать конкурентоспроможнiсть української продукцiї на європейському ринку, складно вести ґрунтовний полiтичний i культурний дiалог, розбудувувати демократичне європейське суспiльство. Для того щоб ми могли успiшно iнтегруватися в Європу, нам необхідно, щоб українська економiка, полiтика, мiсцеве самоврядування, освiта, медицина, соцiальний захист та iншi суспiльнi iнститути вiдповiдали європейським стандартам. Досягти цього в стислi строки можна, лише змiнивши свiдомiсть i дiяльнiсть фахiвцiв i працівникiв, якi забезпечують зазначенi види суспiльної дiяльностi, залучивши новi технологiї. Це, в сучасних умовах, пiд силу лише системi освiти. Виходячи з цього, система освiти України повинна впливати на культуру i поведiнку, майбутню професiйну дiяльнiсть наших спiвгромадян таким чином, щоб вони вiдповiдали iхнiм європейським та евроiнтеграцiйним прагненням.

Для виконання евроiнтеграцiйної мiсiї вiтчизняна система освiти потребує нового етапу реформування. По-перше, потрiбно актуалiзувати наявний науково-педагогiчний потенцiал, реалiзувати можливостi українських вчених-педагогiв, науково-дослiдних установ, спираючись на науковi прогнози, стверджуючи проекти та програми, якi будуть розробленi науковцями, необхідно ухвалити стратегiчнi управлiнськi рiшення, якi створять дорожню карту входження системи освiти України до європейського освiтнього простору, визначать стратегiчнi напрями її реформування, пов'язаного з цим [2, 3]. Нам необхідна комплексна програма розвитку й реформування системи освiти України на найближчi 10 рокiв. Також сучасна система фiнансування закладiв освiти є недостатньо прозорою, не забезпечує розвитку матерiально-технiчної бази навчальних закладiв, матерiальної зацiкавленостi педагогiв у результатах своєї дiяльностi. Це створює умови для зловживань. З таким тягарем потрапити в Європу буде дуже складно.

Досягнення європейської якостi дошкiльної та загальної середньої освiти неможливе без пiдвищення якостi пiдготовки майбутнiх учителiв i

викладачів педагогічних університетів, без подальшого розвитку післядипломної педагогічної освіти. Отже, потрібно приділяти увагу вищим педагогічним навчальним закладам та закладам післядипломної педагогічної освіти: визначати та реалізовувати нові завдання й зміст освіти, зумовлені європейською інтеграцією, впроваджувати інноваційні методи, організаційні форми та засоби навчання, проводити відповідні масові наукові заходи, створювати умови для стажування найкращих учителів, викладачів та студентів в європейських країнах [2].

Отже, на шляху до євроінтеграції громадянська освіта в Україні відіграє важливу роль, формуючи демократичні цінності, соціальну відповідальність та усвідомленість громадян. Її впровадження сприяє наближенню українського суспільства до європейських стандартів, що є ключовим кроком у процесі інтеграції країни до спільноти європейських держав. Проте для досягнення цієї мети потрібні стратегічні зрушення у системі освіти. Сучасна освітня реформа має спрямувати зусилля на розвиток педагогічного потенціалу, модернізацію навчальних програм та поліпшення умов для професійного зростання вчителів.

Досягнення європейських стандартів в освіті вимагає прозорої системи фінансування, оновлення матеріально-технічної бази навчальних закладів і створення стимулів для педагогів. Ці зміни сприятимуть формуванню нового покоління громадян, здатних активно брати участь у розвитку демократії, вільного ринку та правової держави в Україні. Громадянська освіта, таким чином, стає не лише інструментом для розвитку особистості, але й важливим фактором побудови європейського майбутнього України.

Список використаних джерел

1. Українська школа і європейська ідентичність. Аналітичний центр «Обсерваторія демократії». URL: <https://od.org.ua/українська-школа-и-європейская-идент>
2. Топузов, О. М. (2015). Забезпечення якості загальної середньої освіти: на шляху до європейських стандартів. *Український педагогічний журнал*, (1), 16-27. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpj_2015_1_5.
3. Tuan, T. D. (2015). Conception of textbook reorientation and modernisation in Vietnam after 2015. *Український педагогічний журнал*.
4. Етичні кодекси поведінки в контексті формування ментальності військовослужбовців та протидії гендерній дискримінації. *Військова освіта*. № 1 (39) 2019 <http://znp-vo.nuou.org.ua/article/view/178552>
5. Калениченко Р.А., Льовкіна О.Г., Мустафасв Г.Ю. Врахування сучасних тенденцій педагогічної освіти в соціально-психологічному супроводі професійного становлення майбутніх фахівців // *Вісник НУОУ. Збірник наук. праць*. – К.: НУОУ, 2019. – Вип. 1 (51). – С. 36–43. <http://surf.li/tgkndj>

<i>Калениченко Руслан Арсенович, Нечипоренко Катерина Олександрівна</i> ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА В ШКОЛАХ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	179
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Пашковський Данило Олександрович</i> ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	182
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Петренко Анастасія Русланівна</i> МОТИВАЦІЯ БІЗНЕС-ДІЯЛЬНОСТІ.....	184
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Рожко Тетяна Сергіївна</i> ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА СУБ'ЄКТАМ БІЗНЕСУ.....	188
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Угольниченко Віктор Олегович</i> КУЛЬТУРА ТА ЕТИКА БІЗНЕСУ.....	190
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Ушкаленко Вікторія Володимирівна</i> ДІЛОВИЙ ЕТИКЕТ ЯК ОСНОВА ПОВЕДІНКИ У БІЗНЕС- СЕРЕДОВИЩІ.....	192
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Фараон Владислава Володимирівна</i> ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ.....	194
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Червяк Юлія Дмитрівна</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	195
<i>Калениченко Руслан Арсенович, Шаповалова Крістіна Олександрівна</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ В УКРАЇНІ.....	198
<i>Канішевський Станіслав Михайлович, Ткаченко Федір Володимирович</i> РОЛЬ ТРЕНЕРА У СТВОРЕННІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ ТА ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СПОРТИВНОЇ КОМАНДИ.....	202
<i>Канішевський Станіслав Михайлович, Шпильовий Володимир Іванович</i> ВПЛИВ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ НА СТИЛЬ ПОВЕДІНКИ В СИТУАЦІЇ КОНФЛІКТУ.....	204
<i>Киселевська Світлана Михайлівна, Коваленко Світлана Вікторівна</i> ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА СПОРТСМЕНІВ-ШАХІСТІВ.....	207
<i>Киселевська Світлана Михайлівна, Севериненко Артем Андрійович</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМИ НІТ ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ.....	209

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VII Міжнародної конференції

(Київ, 14 листопада 2024 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*

Підписано до друку 03.01.2025. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 42,31. Обл.-вид. аркушів – 35,24.
Тираж 300

Виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net